

Цитування:

Яцевський Я. В. Цифрові спільноти як середовище креативних соціокультурних практик. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2025. № 2. С. 200–211.

Яцевський Ярослав Вікторович,
аспірант Київського національного
університету культури і мистецтв
<https://orcid.org/0009-0004-8772-8906>
yaryat3@gmail.com

Yatsevskiy Ya. (2025). Digital Communities as an Environment for Creative Socio-Cultural Practices. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 2, 200–211 [in Ukrainian].

ЦИФРОВІ СПІЛЬНОТИ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ КРЕАТИВНИХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК

Мета статті – аналіз культурологічних аспектів формування та функціонування цифрових спільнот як середовища креативних соціокультурних практик. **Методологія дослідження** ґрунтується на застосуванні сукупності методів: культурологічного аналізу – для інтерпретації цифрових спільнот як феномену сучасної культури й осмислення їх впливу на формування нових культурних ідентичностей; описовий метод – при характеристиці прикладів цифрових креативних ініціатив в українському та міжнародному контекстах; метод аналізу кейсів – для аналізу конкретних проєктів; інтерпретативний підхід – у трактуванні культурних феноменів мемів, фан-творчості, DIY-рухів як способів вираження колективної ідентичності й спротиву. **Наукова новизна** отриманих результатів полягає у здійсненні комплексного аналізу цифрових спільнот як середовища креативних соціокультурних практик у сучасному суспільстві, особливу увагу приділено креативним практикам, які набули нового сенсу під час повномасштабної війни, що дало змогу переосмислити творчу діяльність як форму громадянської активності, соціального впливу та культурного самовираження в умовах цифровізації. **Висновки.** Цифрові спільноти – це не просто інструменти комунікації, а потужні динамічні середовища, де відбувається активна креативна трансформація сучасної культури. Вони радикально переосмислюють традиційні уявлення про творчість, перетворюючи її з елітарної діяльності на доступний колективний процес. Цей феномен не лише сприяє демократизації творчості та формуванню нових культурних ідентичностей, а й постає каталізатором культурних інновацій та посилення соціальної згуртованості. В умовах сучасних викликів креативні соціокультурні практики в цифрових спільнотах стають важливим механізмом культурного опору, мобілізації та самозбереження нації, доводячи, що творчість може бути не лише естетичним актом, а й дієвим інструментом соціальних змін та консолідації перед обличчям загроз.

Ключові слова: цифрові спільноти, креативні практики, соціокультурна взаємодія, культура участі, колективна творчість.

Yatsevskiy Yaroslav, Postgraduate Student, Kyiv National University of Culture and Arts

Digital Communities as an Environment for Creative Socio-Cultural Practices

The purpose of the article is to analyse the cultural aspects of the formation and functioning of digital communities as an environment for creative socio-cultural practices. **The research methodology** is based on the use of a combination of methods: cultural analysis – to interpret digital communities as a phenomenon of contemporary culture and to understand their impact on the formation of new cultural identities; descriptive method – to characterise examples of digital creative initiatives in Ukrainian and international contexts; case study method – to analyse specific projects; interpretive approach – to interpret the cultural phenomena of memes, fan creativity, DIY movements as ways of expressing collective identity. **The scientific novelty** of the results obtained is a comprehensive analysis of digital communities as an environment for creative socio-cultural practices in modern society, with special attention paid to creative practices that have acquired a new meaning during a full-scale war, which has made it possible to rethink creative activity as a form of civic engagement, social influence and cultural expression in the context of digitalisation. **Conclusions.** Digital communities are not just communication tools, but powerful dynamic environments where active creative transformation of contemporary culture takes place. They radically rethink traditional ideas about creativity, turning it from an elitist activity into an accessible collective process. This phenomenon not only contributes to the democratisation of creativity and the formation of new cultural identities, but also acts as a catalyst for cultural innovation and social cohesion. In the face of modern challenges, creative socio-cultural practices in digital communities are becoming an important mechanism of cultural resistance, mobilisation,

and self-preservation of the nation, proving that creativity can be not only an aesthetic act but also an effective tool for social change and consolidation in the face of threats.

Keywords: digital communities, creative practices, socio-cultural interaction, culture of participation, collective creativity.

Актуальність теми дослідження. У сучасному світі цифрові технології трансформують не лише спосіб спілкування, але й форми культурної творчості. Соціальні мережі та онлайн-платформи стали благодатним ґрунтом для зародження та розвитку цифрових спільнот, які стають потужним середовищем для креативних соціокультурних практик. Це явище знаменує перехід від пасивного споживання контенту до активного створення та поширення культурних продуктів, демократизуючи творчість і збагачуючи сучасний культурний ландшафт. Творчий процес в умовах глобальної діджиталізації принципово змінюється: він стає відкритим, колективним, інтерактивним, доступним для широкого кола учасників. Водночас, цифрові спільноти відіграють дедалі вагомішу роль у формуванні нових культурних ідентичностей, практик взаємодії, механізмів соціальної мобілізації та символічного опору. Особливо актуальним це стає в умовах соціальних криз, збройних конфліктів чи пандемій, коли цифровий простір забезпечує не лише комунікацію, а й простір для консолідації, самоусвідомлення та творчого вираження.

Незважаючи на зростаючу кількість досліджень у сфері цифрової культури, саме культурологічний вимір функціонування цифрових спільнот, зокрема як осередків креативних практик, залишається недостатньо вивченим. Осмислення цих процесів є не лише науково актуальним, а й соціально значущим, сприяючи розумінню механізмів сучасної культурної динаміки, змін у моделі авторства, статусі творчості та еволюції культурних інституцій.

Аналіз досліджень і публікацій. З розвитком цифрових технологій предметом наукових досліджень стають цифрова культура, інтернет-спільноти тощо. Так, нову ідентичність інтернет-спільнот досліджує Д. Афанасьєв [1]; проблему поширення впливу інтернет-спільнот у суспільно-політичній сфері розглядає Ю. Кокарча [12]; інтернет-спільноти, що створюються у навчальному закладі, вивчає С. Катаєв [11]. Аналізуючи типи віртуальних спільнот у мережі Інтернет, А. Пелешин, Р. Кравець та Ю. Серов [21] досліджують принципи побудови моделі віртуальної спільноти на основі вебфоруму. Передумови, еволюцію і тенденції розвитку

інтернет-спільнот аналізують С. Федушко та ін. [30]. Праця С. Літвінової [16] присвячена стану опрацювання проблематики віртуальних спільнот у дослідженнях зарубіжних вчених.

Утім, соціокультурному контексту функціонування цифрових спільнот торкаються лише окремі науковці. Зокрема, Ю. Трач у праці «Соціокультурна взаємодія в інтернет-просторі» [29] досліджує особливості соціокультурної взаємодії в інтернет-спільнотах. Авторка дійшла висновку, що «інтернет-спільнота формує особливий соціокультурний простір, що істотно впливає на повсякденне життя. Комунікаційні процеси, які відбуваються в просторі мережевих спільнот, відображають специфіку і винятковість віртуальної комунікативної взаємодії» [29, 212].

Значну кількість праць як зарубіжних, так і вітчизняних науковців присвячено проблематиці мемів як феномену сучасної цифрової культури. Зокрема, Ж. Денисюк [9] проаналізувала сучасні комунікативні практики цифрового середовища з точки зору превалювання у їх структурі меметичності та меметичної комунікації. Класифікацію, структуру та функціонування інтернет-мемів у соціальних мережах, інтернет-середовищі розглядають О. Дзюбіна [10], О. Чернікова [31]. Інтернет-меми як феномен інформаційного суспільства, як складник медіареальності та інші питання досліджують Т. Пода [22], К. Сосєдко [27], Л. Чернявська і О. Кутова [32] та ін. Інтернет-меми українського походження в культуротворчій практиці сучасного суспільства аналізують О. Оленіна і Ю. Пігучіна [20]. Меми в умовах російсько-української війни стали предметом дослідження ряду науковців, зокрема, меми як важливу складову контенту ЗМІ під час війни досліджує І. Мудра [18], як засіб арттерапії в подоланні колективної травми війни – О. Вознесенська [4].

Отже, культурологічні аспекти формування та функціонування цифрових спільнот як середовища креативних соціокультурних практик не знайшли достатнього висвітлення у працях науковців, чим і обумовлено вибір теми статті.

Мета статті – аналіз культурологічних аспектів формування та функціонування цифрових спільнот як середовища креативних соціокультурних практик.

Виклад основного матеріалу. Креативні соціокультурні практики у цифровому просторі є багатограним феноменом, який переосмислює традиційні уявлення про творчість, її суб'єктів та об'єкти, роблячи акцент на колективності, інтерактивності та доступності. Специфіку їх функціонування можна описати за допомогою кількох ключових теоретичних концепцій. По-перше, це культура участі (Participatory Culture), розроблена Г. Дженкінсом [36], що наголошує на зміні ролі аудиторії, яка тепер є не пасивним реципієнтом, а активним учасником у створенні та поширенні контенту. Цифрові платформи дали змогу мільйонам людей не тільки споживати, але й творити, ділитися та взаємодіяти, що раніше було прерогативою обмеженого кола професіоналів. По-друге, концепція просумерства (Prosumerism), введена Е. Тоффлером у книзі «Третя хвиля» [40], стає особливо актуальною, оскільки описує явище, коли стираються межі між виробником (producer) і споживачем (consumer). У цифрових спільнотах кожен користувач потенційно є просумером: він не тільки споживає контент, створений іншими, але й сам стає його активним творцем, генеруючи нові ідеї, модифікуючи формати та поширюючи їх. Нарешті, по-третє, важливе значення має ідея колективного інтелекту (П. Леві [37]), або мудрості натовпу (Дж. Суровецькі [39]). Вона полягає в тому, що спільні зусилля багатьох людей, навіть якщо вони не є експертами в окремих сферах, можуть призвести до створення унікальних культурних продуктів та ефективних рішень. У цифрових спільнотах цей колективний інтелект проявляється у спільному написанні текстів (наприклад, вікіпедії), розробці програмного забезпечення з відкритим кодом (open source), або ж у створенні складних фанатських проєктів. Це підкреслює процесуальний характер креативності, яка виникає не у вакуумі, а саме у динамічній взаємодії членів спільноти, де ідеї обмінюються, вдосконалюються та розширюються.

Традиційно, креативні практики асоціювалися насамперед із професійною мистецькою діяльністю або діяльністю, що вимагала значної інституційної підтримки та ресурсів. Однак, у контексті цифрових спільнот, це розуміння значно розширюється. Тут креативні соціокультурні практики виходять далеко за межі класичних уявлень про мистецтво чи професійну творчість. Вони охоплюють будь-яку діяльність – як

аматорську, так і професійну – що передбачає створення, модифікацію або адаптацію культурного контенту, і що найважливіше, відбувається в інтерактивній взаємодії між членами спільноти. Це не просто акт індивідуальної творчості, а колективний процес, що розгортається у мережевому середовищі. Наприклад, коли тисячі користувачів соціальних мереж реагують на політичну подію, створюючи та поширюючи меми, вони не просто споживають контент, а активно беруть участь у колективному переосмисленні та рефлексії над реальністю. Кожен новий мем є модифікацією образу чи ідеї, додаючи нові смисли та контексти, і таким чином, перетворюючись на своєрідну форму народної творчості. Це показово проявилось в Україні під час повномасштабного вторгнення, коли меми стали не лише способом психологічної розрядки, а й потужним інструментом культурного опору та консолідації. Як зазначала І. Мудра, «меми, які публікують мас-медіа під час війни у 2022 році, мають на меті висміювання ворога та возвеличення українців, які стоять на захисті своєї землі» [18, 85]. Про українські меми під час повномасштабного вторгнення навіть вийшов документальний фільм «Битва мемів» (автор і продюсер Ірина Каблучко, реж. Христина Браславська). Автори досліджують використання смішних картинок разом з вченими України та світу й переосмислили роль мемів в українському опорі [2].

Цифрові спільноти породжують розмаїття креативних практик, серед яких варто виокремити: а) колаборативні проєкти та спільна творчість; б) крафтові рухи та DIY-культура (Do It Yourself); в) аматорські культурні ініціативи; г) феномен мемів та «вірусного» контенту. Залежно від конкретної форми креативних соціокультурних практик їх механізмами є: онлайн-інструменти для спільної роботи, обмін ідеями, взаємна критика, роль лідера/організатора; обмін ідеями, майстер-класи (відеоуроки), взаємодопомога, демонстрація готових робіт; онлайн-репетиції, спільне написання сценаріїв, пошук акторів/учасників, віртуальні вистави тощо. Розглянемо ці креативні практики докладніше.

І. *Колаборативні проєкти та спільна творчість.* Це стосується онлайн-гуртів, що створюють музику дистанційно, літературних спільнот, які разом пишуть твори, або фанатських спільнот (fan fiction, fan art), що доповнюють медіафраншизи власними

творами. Онлайн-інструменти та взаємна підтримка сприяють появі цих спільних творів. Як зазначає Лі Кромарті: «Як музикант, я можу почати свою сесію в студії в Нью-Йорку, а мої друзі на Західному узбережжі внесуть останні штрихи. Найчастіше все, що потрібно – це цифрова аудіостанція та доступ до інтернету, і ми готові до роботи» [33]. Він пропонує цифрову аудіо робочу станцію або DAW – програмне забезпечення, яке використовується для виробництва, запису, зведення та редагування музики.

Приклад онлайн-гурту в Україні, які створюють музику і пісні дистанційно – Bandi&Bagi – це дуетний проєкт двох хіп-хоп виконавців: Bandi з Тернополя й Bagi з Харківщини. Першу спільну пісню вони записали ще у 2022 році, яка одразу стала хітом. На початку жовтня 2024 року гурт випустив створену дистанційно пісню «Knushka», яка потрапила в плейлист «Промінь рекомендує». В інтерв'ю на Радіо Промінь один з учасників гурту Юрій (Bandi), поділився досвідом, як писати музику дистанційно, про роль соцмереж у просуванні молодих виконавців [24].

У соцмережах навіть створюються спеціальні сторінки, зокрема, сторінка у Facebook «Пошук музикантів», яка вже нараховує 6,2 тис. у групі [23], де зазначається: «Пошук музикантів – це група для творчих людей, для тих, кому набридло грати самому і шукає однодумців, для професіоналів та початківців, для тих, хто просто хоче долучитися до розвитку музики в Україні та за її межами. Пишіть свої оголошення, знаходьте однодумців та творіть» [23].

II. *Крафтові рухи та DIY-культура (Do It Yourself)*. Соціальні мережі стали платформами

для обміну досвідом та демонстрації робіт між майстрами рукоділля, дизайнерами та ін. Спільноти в'язальниць, швачок, дизайнерів діляться ідеями, проводять віртуальні майстер-класи, створюючи нове колективне знання та естетичні стандарти. Наприклад, віртуальні майстер-класи в Instagram Ірини Антонюк щодо пошиття одягу (atelier_iryna_antonyuk/). Клуб ДАН (dah-club.com) створений у 2017 році для спілкування дизайнерів і декораторів інтер'єру, обміну досвідом і підтримки одне одного в професійному середовищі.

III. *Аматорські культурні ініціативи*. Цифрові спільноти дозволяють організовувати онлайн-театральні гуртки, віртуальні хори, поетичні читання, де учасники з різних куточків світу можуть реалізувати свої творчі амбіції без прив'язки до фізичного простору чи професійних інституцій. Наприклад, увагу української мистецької спільноти під час пандемії COVID-19 привернув новий мистецький проєкт, створений подвижниками хорової справи Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя – «Віртуальний хор в Україні» (Virtual choir in Ukraine) (засновник – Олена Слободиська), зафіксований як рекорд в «Книзі Рекордів України» (у червні 2020 р. відбувся запис твору «Не стій, вербо») [19] (рис. 1). У листопаді 2020 року, у межах цього самого експериментального проєкту, організатори здійснили новий відеозапис, у якому взяли участь 200 українців з 6 країн: була виконана пісня Т. Петриненка «Україна» в аранжуванні Ігоря Слободиського [19]. Віртуальний хор – це пошук нових форм взаємодії з метою підтримки та розвитку хорового мистецтва в Україні.

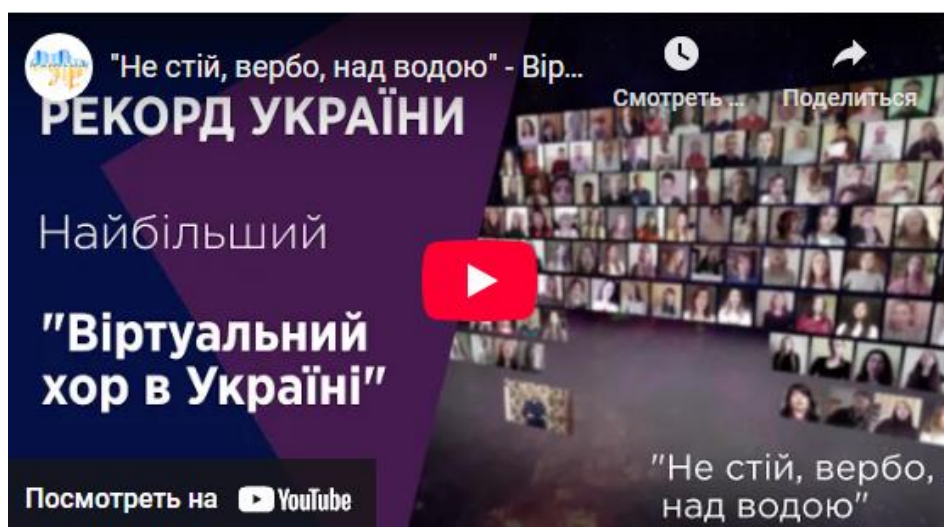

Рис. 1. Віртуальний хор в Україні [19].

Сьогодні діє багато онлайн-театральних гуртків, які пропонують різноманітні програми для дітей та дорослих. Наприклад, гурток «Libertas», який проводить онлайн-заняття з акторської майстерності та розвитку творчих здібностей [38]. Також є інші онлайн-гуртки, які можна знайти через пошук в інтернеті, наприклад, на платформах, які пропонують онлайн-курси з акторської майстерності.

IV. *Феномен мемів та «вірусного» контенту.* Мемі є показовим прикладом колективної, децентралізованої креативності. Вони постійно трансформуються, адаптуються, набувають нових смислів завдяки активній участі тисяч користувачів, створюючи спільне гумористичне чи критичне поле. Мемі є однією з невіддільних частин інтернет-культури. Термін «мем» було вперше запропоновано Річардом Доукінзом у 1976 році у книзі «Егоїстичний ген». За теорією Доукінза, метою мемів є поширення культурної інформації, за аналогією з тим як гени переносять генетичну інформацію [22, 117]. Мемі як носії культурної інформації використовують як спосіб навчання, соціалізації, прикладу застосування специфічної культурної інформації тощо.

Особливо популярними стали мемі, що використовують українську мову та культурні символи, а також ті, що іронізують над ситуацією та демонструють незламність духу українців. Зокрема, мемі про героїчний спротив: «доброго вечора, ми з України», «руській військовий корабель», півник з Бородянки [15] та ін.; мемі про зброю: «Хаймарси», «Джавеліни», Чорнобаївка, лендліз, «Байрактари» [15]. Так, одним із перших мемів, який став символом українського опору на початку вторгнення, була фраза «Доброго вечора, ми з України!», яку промовив вокаліст гурту DakhBrakha Марк Галаневич, і яка вперше завірусилася у TikTok ще у жовтні 2021 року завдяки треку PROBASS та HARDI. Утім, справжньої популярності ця фраза набула після початку повномасштабного російського вторгнення, а регулярне використання цього привітання головою Миколаївської ОДА Віталієм Кімом у його зверненнях ще більше закріпило її в масовій культурі [7]. Трек став символом незламності, а люди почали використовувати цю фразу як привітання під час зустрічі. Наразі у синглу на YouTube понад 17 млн переглядів, а у TikTok із цим звуком зняли 832 тисячі відео.[15].

«Чорнобаївка» – один із найзнаковіших мемів війни, що з'явився через систематичні поразки російської армії в селищі Чорнобаївка

на Херсонщині, як символ бездарності російського командування. Фрази «Хлопці, а що там у Чорнобаївці?», «Російська армія обожає Чорнобаївку» та «Ювілейне знищення ворога» заповнили соцмережі, а кількість розгромів ворога у цьому місці стала приводом для мемів із відліком «серій» ударів [7]. Інший найвідоміший мем – «Байрактар». Він пов'язаний із турецькими безпілотниками Bayraktar TB2, які знищували ворожу техніку на початку війни. Популярності мемові додала пісня «Байрактар», створена українськими військовими та швидко поширена в соцмережах. Її мотив і текст стали символом знищення російської армії за допомогою сучасних технологій. Мем активно використовувався в інтернеті – від карикатур і відео до футболок та навіть наліпок на зброю [7]. Досить активно створювалися й інші музичні мемі, наприклад, «Ой у лузі червона калина» Kalush Orchestra та ін.

Одними із популярних мемів, що з'явилися під час війни, були мовні мемі, зокрема «паляниця – полуниця», що ґрунтується на характерній для української мови вимові цього слова, яку важко правильно вимовити росіянам. Війна зробила це слово своєрідним «паролем», що допомагав виявляти ворожих диверсантів [7]. Мемами стали також мовні неологізми українців: «могилізація», «бавовна», «мопеди» та ін. [15]. Зокрема, мем «бавовна» з'явився як автоматичний переклад російського слова «хлопки», якими росіяни називають вибухи; або «мопеди» – про дрони іранського виробництва «шахед», які використовує росія, оскільки вони звучать, як старий мопед [15]. Неабиякої популярності набув і Пес Патрон – відео з його участю набирали мільйони переглядів, а після створення пісні від групи Karta Svitа про нього його популярність ще більше зросла. Сьогодні Патрон став одним із символів України: він відвідує міжнародні зустрічі, допомагає дітям справлятися зі стресом і навіть отримав державні нагороди [7] (рис. 2).

Отже, розвиток креативних практик у цифрових спільнотах є не просто технологічною новинкою, а явищем, що має глибоке культурологічне значення і суттєво впливає на сучасну культуру. Ці практики не лише змінюють способи творення, але й трансформують ідентичності, переформатовують культурні інституції та посилюють соціальну згуртованість. Зокрема, цифрові інструменти та платформи значно знижують «порог входу» у креативну діяльність. Якщо раніше для реалізації

багатьох творчих задумів були потрібні дорогі інструменти, спеціалізовані знання чи впливові зв'язки у світі мистецтва, то тепер, маючи смартфон та доступ до інтернету, кожен може створювати та поширювати контент. Наприклад, музикант-аматор може записати пісню за допомогою простого обладнання, обробити її у безкоштовному редакторі, а потім поширити через TikTok чи

YouTube, отримавши мільйони переглядів та фідбек від аудиторії. Студент-кінематографіст може зняти короткометражний фільм на телефон, змонтувати його та завантажити на Vimeo, знайшовши свою аудиторію та навіть визнання на онлайн-фестивалях. Ця доступність стимулює вибух креативності «знизу», створюючи безпрецедентне розмаїття «культурних голосів».

Рис. 2. Мемі під час повномасштабної російсько-української війни [7].

Наприклад, за останні кілька років TikTok доволі суттєво вплинув на музичну індустрію. Згідно зі Звітом TikTok & Luminate, 84% пісень, які потрапили до чарту Billboard Global-200 у 2024 році, стали вірусними у додатку до того, як потрапили до чарту, і що залученість до музики в TikTok тісно пов'язана з обсягами потокового мовлення в інших місцях [35]. TikTok сприяв сходженню до слави багатьох мало відомих музикантів – від Натана Еванса та Кеті Грегсон-Маклеод до Олівії Родріго та Доджі Кет [35]. Зокрема, саме завдяки TikTok дізналися про шотландського музиканта Натана Еванса після того, як він опублікував відео, де співає морські пісні. Співачка і авторка пісень Кеті Грегсон-Мейкод, яка народилася в Інвернесі, підписала контракт на запис після того, як її трек Complex став вірусним у додатку [35]. TikTok навіть оголосив про глобальний запуск платформи TikTok for Artists – нового інструменту для музикантів, який надає детальну аналітику та інсайти для розвитку кар'єри та взаємодії з аудиторією на платформі [8]. Британський артист Джордан Адетунджі, що має 640 тис. підписників у TikTok, зазначив: «TikTok for Artists – це революція. Я отримую багато інформації про свою музику, підписників та те, як вони використовують мої

пісні у своїх постах. Чудово, що моя команда також має доступ до цих даних для планування кампаній» [8].

Інший приклад – фільм «Слабо?», відзнятий на телефон хлопцями на вулицях рідного міста Рівне і виставлений на YouTube, менше ніж за день набрав понад 8 тис. переглядів у мережі [26]. На відміну від YouTube, Vimeo орієнтований на вужчу аудиторію професійних творців контенту, таких як кінематографісти, аніматори та відеопрофесіонали [41]. Vimeo – це універсальне відеорішення з понад 260 мільйонами користувачів та 350 тисячами нових відео, місяця якого – забезпечити професійну якість відео для всіх [34].

Креативні практики в цифрових спільнотах активно впливають на формування нових культурних ідентичностей. Якщо традиційно ідентичність особистості формувалася значною мірою через споживання культурних продуктів (наприклад, «я – шанувальник класичної музики»), то тепер вона все частіше конструюється через спільне творення. Індивід набуває нової соціальної ролі – «творця» або «просумера», що додає нові виміри до його самоусвідомлення та соціального статусу. Наприклад, учасник онлайн-спільноти, що

займається створенням fan fiction, не просто читає чужі твори, а сам пише, отримує відгуки, вдосконалює свої навички. Це не лише хобі, а й частина його ідентичності, що визначається його роллю в цій креативній спільноті. Він може відчувати себе письменником, художником, музикантом, навіть якщо його діяльність не є професійною, але вона визнається та цінується всередині його цифрової спільноти. Це формує самооцінку та приналежність до певної творчої групи.

Цифрові спільноти є каталізаторами культурного обміну та інновацій. Завдяки глобальній мережі, ідеї, навички та експерименти можуть швидко поширюватися по всьому світу. Це прискорює гібридизацію культурних форм, даючи змогу елементам різних культур поєднуватися та створювати щось абсолютно нове. До прикладу, музичний жанр, що зародився в одній країні, може бути швидко підхоплений та інтерпретований музикантами з інших культур, поєднуючись з місцевими традиціями та створюючи унікальні ф'южн-стилі. Кулінарні блогери з різних континентів обмінюються рецептами та техніками, створюючи нові гастрономічні тренди. Це призводить до постійної динаміки культурного розвитку та появи несподіваних, інноваційних форм творчості. Так, кулінарні блоги стали невіддільною частиною повсякденного життя. Інтернет-користувачі шукають натхнення для приготування нових страв, вивчають рецепти і вчать готувати як професіонали, просто дотримуючись порад експертів в Instagram, YouTube або TikTok. Україна, з її багатою гастрономічною культурою і традиціями, подарувала світові безліч талановитих фудблогерів [25], які створюють контент, пов'язаний з кулінарією, та діляться ним через свої онлайн-майданчики (блоги, канали на YouTube, сторінки в соціальних мережах). Вони діляться рецептами, порадами, власним кулінарним досвідом та іншими цікавими моментами, пов'язаними з їжею. Відомими українськими кулінарними блогерами є: Євген Клопотенко (klopotenko.com/), український шеф-кухар, переможець кулінарного шоу «МастерШеф», власник гастрономічної компанії, який активно пропагує українську кухню; Ірина Шотурма (@yummy_foodblog) – одна з наймолодших і найталановитіших українських фудблогерів, яка вийшла на міжнародну арену; Олена Прохорчук – веде кулінарний блог «Lovekitchen.me» (lovekitchen.me/), позиціює себе як кулінарного естета та перфекціоніста; Ольга Мончук – не лише

журналістка, а й веде блог «Кулінарні варіації вар'ятки» (olvenkylinar.blogspot.com), ділиться власними експериментами та ідеями; Вікторія Попін – веде блог «Picante Cooking» (picantecooking.com/uk/) та багато інших блогерів, які також активно діляться власним досвідом і кулінарними рецептами, заохочують до творчості.

Розвиток креативних практик у цифрових спільнотах також кидає виклик традиційним інституціям культури – музеям, галереям, видавництвам, театрам, кіностудіям. Ці інституції, які раніше були основними «фільтрами» та «кураторами» культурного виробництва, тепер стикаються з децентралізацією. Адже художники та фотографи можуть створювати власні віртуальні галереї в Instagram чи на Patreon (онлайн-платформа, яка дозволяє контент-кріейторам – творцям контенту – отримувати регулярну фінансову підтримку від своїх прихильників, так званих «патронів»), без потреби в фізичних виставкових просторах. Як відомі митці, так і початківці можуть виставляти свої роботи в онлайн-галереях. Наприклад, найвідоміший український художник, «патріарх авангарду» Іван Марчук, засновник унікального стилю «пльонтанізм», автор близько 5 000 робіт, понад 150 монографічних та 50 колективних виставок [14], відкрив віртуальні виставки власних картин – «Погляд у Безмежність», «Біла Планета I» та «Біла Планета II» [13] (рис. 3).

Письменники самостійно видають свої твори на онлайн-платформах, таких, як Amazon Kindle Direct Publishing (KDP), Smashwords, Wattpad та ін., минаючи традиційні видавництва. В Україні з'явилася перша онлайн-платформа «ЛІТОТА» для письменників-початківців, де автори можуть публікувати свої твори, отримувати конструктивний фідбек та ділитися думками про тексти один одного. Спільноту «ЛІТОТА» творці проекту називають «“вільним простором для творчості”, у якому усі автори мають однакові можливості бути почутими – незалежно від їхнього досвіду письма, популярності в літературному середовищі, статі, статусу чи мови текстів» [3].

Ці інновації змушують традиційні інституції адаптуватися: вони або шукають нові форми співпраці з цифровими спільнотами (наприклад, проводячи онлайн-конкурси, залучаючи «цифрових» авторів), або ж стикаються з конкуренцією за увагу та таланти. Це призводить до децентралізації

культурного виробництва та перерозподілу

впливу.

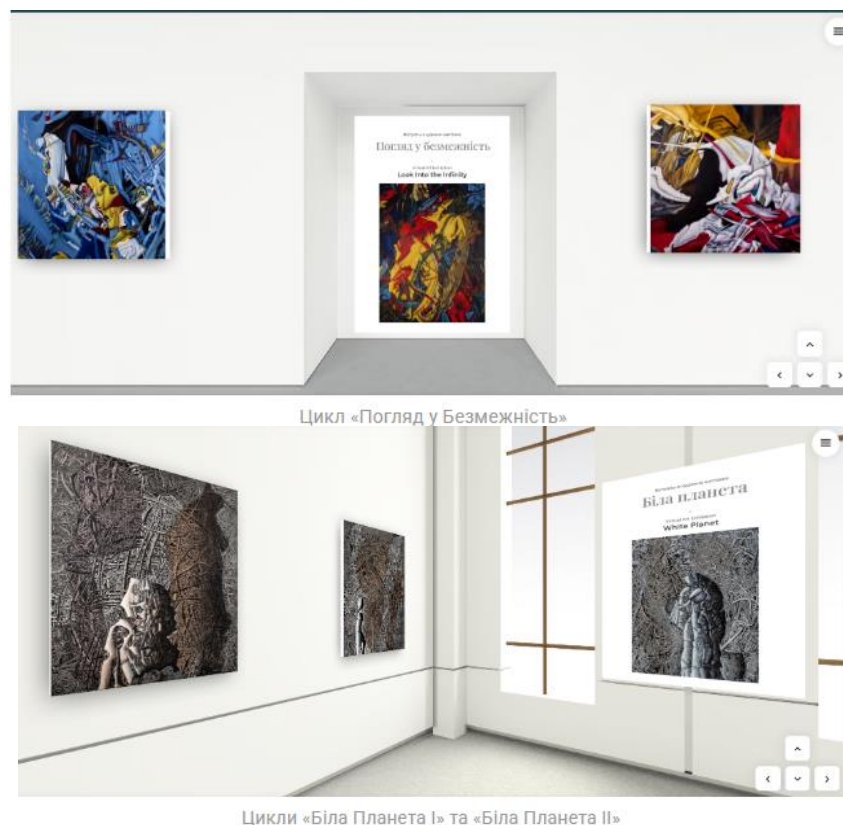

Рис. 3. Віртуальні виставки картин Івана Марчука [13].

Нарешті, спільна творча діяльність у цифрових спільнотах сприяє формуванню міцного відчуття спільності, приналежності та взаємної підтримки. Коли люди об'єднуються для створення чогось разом, вони не лише обмінюються ідеями, а й вибудовують соціальні зв'язки, що можуть виходити за межі віртуального простору. Волонтерські спільноти в Україні, які об'єднуються онлайн для створення маскувальних сіток, дронів, або збору гуманітарної допомоги, демонструють не тільки креативність у вирішенні проблем, а й потужний рівень соціальної згуртованості. Учасники таких груп відчувають свою цінність, належність до важливої справи, отримують емоційну підтримку, що посилює їхню колективну ідентичність та соціальний капітал.

Особливо значна кількість волонтерських спільнот з'явилася в Україні під час повномасштабного російського вторгнення. Зокрема, у Києві функціонують волонтерські ініціативи, які об'єднують охочих допомогти українським захисникам та організовують плетіння маскувальних сіток і костюмів «кікімори»: волонтерська організація «Печерські котики»; волонтерські групи «ЛАД»; «Мармелад»; «Вежа над Дніпром»;

«Оболонські павучки»; «Об'єднання волонтерів»; ГО «Афіна-Україна» та ін. Одна з найбільших волонтерських спільнот з плетіння маскувальних сіток в Україні – БО «Фонд суспільної допомоги» (Київ) [6]. З метою посилення волонтерського руху між Міністерством молоді та спорту України, Представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні та громадською організацією «Українська Волонтерська Служба» підписано Меморандум про взаєморозуміння, відповідно до якого діє Національна Волонтерська Платформа, мета якої – популяризація волонтерства та підвищення культури волонтерства серед молоді [5]. Волонтерська платформа (platforma.volunteer.country/) – онлайн-ресурс, який поєднує волонтерів та ініціативи для їхнього підсилення та розвитку. Вже станом на березень 2024 року у рамках діяльності Національної Волонтерської Платформи зареєстровано понад 2060 волонтерських можливостей, до яких долучається молодь; близько 84 800 людей зареєстровано на волонтерські ініціативи, понад 852 тис. молодих людей охоплено промоцією Платформи [5].

З початком повномасштабного російського вторгнення в Україну волонтери спільно з Офісом Президента та урядом запустили офіційну платформу гуманітарної допомоги для українців «СпівДія» (spivdiia.org.ua/). Це майданчик для координації між різними волонтерськими фондами та організаціями, а також державними установами з метою допомоги людям, які найбільше цього потребують [28]. Також з початку російсько-української війни виникло і активізувалося багато волонтерських спільнот і благодійних фондів зі збору коштів для ЗСУ, гуманітарної допомоги постраждалим від війни – одягу, продуктів харчування та інших необхідних речей: Фонд «Повернись живим» (<https://savelife.in.ua/>) (діє з 2014 року); Благодійний фонд Сергія Притули (prytulafoundation.org/) (діє з 2020 року); Благодійна платформа UNITED24 (<https://u24.gov.ua/uk>) (створена у лютому 2022 року, засновник – Президент України), Волонтерська спільнота «Армія SOS» (armysos.com.ua/uk/) (діє з 2014 року); Фонд tech-спільноти КОЛО (koloua.com/) (діє з 2013 року); Спільнота волонтерів Nova Ukraine (novaukraine.org/) (діє з 2014 року) та ін. [17].

Отже, культурологічне значення та вплив креативних практик цифрових спільнот полягає в демократизації творчості; формуванні нових культурних ідентичностей; сприянні культурному обміну та інноваціям; трансформації інституцій культури; соціальна згуртованість.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у здійсненні комплексного аналізу цифрових спільнот як середовища креативних соціокультурних практик у сучасному суспільстві. У статті не лише систематизовано форми колективної творчості (колаборативні проекти, DIY-культура, фан-контент, мемтворчість тощо), а й осмислено їх у світлі ключових теоретичних концепцій – культури участі (Г. Дженкінс), просумерства (Е. Тоффлер), колективного інтелекту (П. Леві). Особливу увагу приділено українському контексту, зокрема креативним практикам, які набули нового сенсу під час повномасштабної війни, ставши інструментом культурного спротиву, мобілізації та соціальної згуртованості. Такий підхід дав змогу переосмислити творчу діяльність як форму громадянської активності, соціального впливу та культурного самовираження в умовах цифровізації.

Висновки. Цифрові спільноти – це не просто інструменти комунікації, а потужні

динамічні середовища, де відбувається активна креативна трансформація сучасної культури. Вони радикально переосмислюють традиційні уявлення про творчість, перетворюючи її з елітарної діяльності на доступний колективний процес. Цей феномен не лише сприяє демократизації творчості та формуванню нових культурних ідентичностей, а й постає каталізатором культурних інновацій та посилення соціальної згуртованості.

В умовах сучасних викликів, зокрема в українському контексті, креативні соціокультурні практики в цифрових спільнотах набувають додаткового виміру. Вони стають важливим механізмом культурного опору, мобілізації та самозбереження нації, доводячи, що творчість може бути не лише естетичним актом, а й дієвим інструментом соціальних змін та консолідації перед обличчям загроз. Вивчення цих практик є ключовим для розуміння сучасної культури та її майбутнього.

Глибоке культурологічне осмислення феномену креативних соціокультурних практик у цифрових спільнотах відкриває ряд перспективних напрямів для подальших наукових розвідок. Зокрема, актуальними є, зокрема: 1) дослідження трансформації авторства та інтелектуальної власності в умовах колективної та колаборативної цифрової творчості, а також культурологічний аналіз правових та етичних викликів, що виникають у цьому контексті; 2) вивчення впливу штучного інтелекту на креативні практики в цифрових спільнотах; 3) аналіз гібридизації культурних практик, що виникають на перетині онлайн- та офлайн-середовищ, зокрема з'ясування того, як віртуальні спільноти ініціюють та реалізують культурні проекти у фізичному світі; 4) дослідження ролі цифрових спільнот у формуванні культурної пам'яті в умовах війни та постконфліктної трансформації, з акцентом на механізмах збереження національної ідентичності та переосмислення історичного досвіду. Ці напрями дадуть змогу поглибити розуміння складних взаємозв'язків між цифровими технологіями, культурою та суспільством у XXI столітті.

Література

1. Афанасьєв Д. М. Нова ідентичність інтернет-спільнот. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 29. С. 15–18.
2. Большакова А. Вийшов трейлер документального фільму «Битва мемів» про

український гумор під час війни. *Українська правда. Життя*. 2024, 22 листоп. URL: <https://life.pravda.com.ua/culture/viyshov-treyler-filmu-pro-ukrajinski-memi-bitva-memiv-305010/> (дата звернення: 15.02.2025).

3. В Україні з'явилася онлайн-спільнота для письменників-початківців. *Читомо*. 2019, 25 черв. URL: <https://chytomo.com/v-ukraini-z-iavyvasia-literaturna-onlajnsplnota-dlia-pysmennikov-pochatkivtsiv/> (дата звернення: 10.12.2024).

4. Вознесенська О. Мемі як засіб арттерапії в подоланні колективної травми війни. *Простір арттерапії*. 2022. Вип. 2 (32). С. 5–29.

5. Волонтерська платформа – онлайн-ресурс, який поєднує волонтерів та ініціативи для їхнього підсилення та розвитку. *Київська ОБА*. 2024, 18 берез. URL: <https://koda.gov.ua/volonterska-platforma-onlajn-resurs-yakuj-poyednuye-volonterv-ta-inicziatyvy-dlya-yih-nogo-pidsylennya-ta-rozvytku/> (дата звернення: 25.11.2024).

6. Волонтерські ініціативи з плетіння маскувальних сіток для захисників. *Офіційний портал Києва*. URL: https://kyivcity.gov.ua/bezpeka_ta_pravoporiadok/volonterski_initsiativi_z_pletinnya_maskuvalnikh_sitok_dlya_zakhisnikov/ (дата звернення: 15.03.2025).

7. Гайдаржи В. Найвідоміші мемі, створені під час повномасштабного вторгнення: як українці кепкують з хаосу навколо них. *Махала*. 2025, 24 лют. URL: <https://mahala.com.ua/viyna/nayvidomishi-memy-stvoreni-pid-chas-povnomasshtabnoho-vtorhnennia-ia-ukraintsi-kepkuut-z-khaosu-navkolo-nykh/> (дата звернення: 30.01.2025).

8. Гора Д. TikTok запускає платформу TikTok for Artists для музикантів. *Double.news*. 2025, 03 черв. URL: <https://double.news/2025/06/03/tiktok-zapuskaye-platformu-tiktok-for-artists-dlya-muzykantiv/> (дата звернення: 05.05.2025).

9. Денисюк Ж. З. Меметичність комунікативних практик в умовах розвитку цифрового інформаційного простору. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2021. № 1. С. 13–19.

10. Дзюбіна О. Класифікація, структура та функціонування Інтернет-мемів в соціальних мережах Twitter та Facebook. *Молодий Вчений*. 2016. № 2. С. 375–379.

11. Катаєв С. Інтернет-спільноти як колективи нового типу. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2019: Освіта як чинник формування креативних компетентностей в умовах цифрового суспільства. С. 53–55.

12. Кокарча Ю. А. Інтернет-спільноти в системі суспільно-політичних відносин. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 22*. 2014. Спец. вип. С. 451–456.

13. Косова О. Іван Марчук відкрив віртуальні виставки власних картин. *Вечірній Київ*. 2022, 09 лют. URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/61188/> (дата звернення: 20.03.2025).

14. Котубей-Геруцька О. «Люди дивляться, а художник бачить». Який він, унікальний стиль українського генія Івана Марчука. *Суспільне*.

Культура. 2022, 12 трав. URL: <https://suspilne.media/culture/238213-ludi-divlatsa-a-hudoznik-bacit-akij-vin-unikalnij-stil-ukrainskogo-genia-ivana-marcuka/> (дата звернення: 20.03.2025).

15. Котубей-Геруцька О., Морі Є. Доброго вечора everybody, цей день настав: ми підготували підбірку головних мемів 2022 року. *Суспільне. Культура*. 2023, 04 січ. URL: <https://suspilne.media/culture/348110-dobrogo-vecora-everybody-cej-den-nastav-mi-pidgotuvali-pidbirku-golovnih-memiv-2022-roku/> (дата звернення: 20.03.2025).

16. Літвінова С. Г. Віртуальні спільноти у дослідженнях зарубіжних вчених. *Інформаційні технології і засоби навчання*: ел. наук. видання. 2012. № 5 (31). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/732/1/Statija-05-2012.pdf> (дата звернення: 10.12.2024).

17. Мележик Т. Українські волонтери та фонди, які найбільше допомагають країні під час війни. *ТСН*. 2022, 25 жовт. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/top-volonterv-ta-fondiv-yaki-zaluchili-naybilshe-groshey-dlya-shvidshoyi-peremogi-ukrayini-2181787.html> (дата звернення: 20.02.2025).

18. Мудра І. Мемі як важлива складова контенту ЗМІ під час війни: мета, функції та теми. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: журналістика*. 2023. № 2 (6). С. 81–88.

19. Новації сьогодення: Український віртуальний хор. *Ніжинський держуніверситет ім. М. Гоголя*. 2020. URL: <http://www.ndu.edu.ua/index.php/ua/novini-fakultetu-cultura/item/3466-novatsii-sohodennia-ukrainskyi-virtualnyi-khor> (дата звернення: 25.04.2025).

20. Оленіна О., Пігучіна Ю. Інтернет-мемі українського походження в культуротворчій практиці сучасного суспільства. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2018. № 3. С. 77–81.

21. Пелешин А. М., Кравець Р. Б., Серов Ю. О. Аналіз існуючих типів віртуальних спільнот у мережі інтернет та побудова моделі віртуальної спільноти на основі веб-форуму. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2011. № 699. С. 212–221.

22. Пода Т. Інтернет-мемі як феномен інформаційного суспільства. *Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія*. 2017. № 1 (25). С. 117–120.

23. Пошук музикантів. *Сторінка у Facebook*. 2025. URL: <https://www.facebook.com/groups/1844892099138389/?locale> (дата звернення: 05.05.2025).

24. Промінь рекомендує: Bandi&Bagi з треком «Knushka». *Радіо Промінь*. 2024, 25 жовт. URL: <https://ukr.radio/news.html?newsID=105636> (дата звернення: 25.11.2024).

25. Рейтинг фудблогерів України: хто надиhaє на кулінарні шедеври. *Дзеркало тижня*. 2025, 29 січ. URL: <https://zn.ua/ukr/novosti-kompaniy/rejtin-h-fudbloheriv-ukrajini-khto-nadikhaje-na-kulinar-ni-shedevri.html> (дата звернення: 15.04.2025).

26. Рівненська молодь презентувала фільм, знятий на телефон. *Рівне 1*. 2020, 03 лют. URL:

<https://rivne1.tv/news/rivnenska-molod-prezentovala-film-znyatiy-na-telefon> (дата звернення: 10.02.2025).

27. Соседко К. Інтернет-мем як інтелектуальний продукт колективної творчості інтернет-користувачів. *Інтегровані комунікації*. 2019. Вип. 8. С. 117–122.

28. СпівДія: в Україні створили офіційну платформу гуманітарної допомоги. *Українська правда. Життя*. 2022, 14 берез. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2022/03/14/247810/> (дата звернення: 25.09.2024).

29. Трач Ю. В. Соціокультурна взаємодія в інтернет-просторі. *Питання культурології*. 2017. Вип. 33. С. 206–213.

30. Федушко С. С., Лукашенко Т. В., Храбуст С. А. Передумови, еволюцію і тенденції розвитку інтернет-спільнот на сучасному етапі. *Фінансовий простір*. 2018. № 4. С. 8–15.

31. Чернікова О. І. Вербальний, невербальний та комплексний меми: класифікація за способом подання та сприйняття інформації в інтернет-середовищі (на матеріалі англомовних мемів). *Вісник КНЛУ. Серія Філологія*. 2015. Т. 18. № 1. С. 151–156.

32. Чернявська Л. В., Кутова О. С. Інтернет-мем як складник медіареальності. *Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації*. 2021. № 4. С. 69–82.

33. Cromartie L. Best Online DAWs for 2025. *eMASTERED* 2022, April 6. URL: <https://emastered.com/uk/blog/best-online-daw> (дата звернення: 05.02.2025).

34. How Vimeo improved Video SEO for their customers. *Developers*. 2023, January 25. URL: <https://developers.google.com/search/case-studies/vimeo-case-study> (дата звернення: 15.03.2025).

35. Jack L. Here are 16 artists who rose to fame on TikTok, including Scotland's own Nathan Evans & Katie Gregson-MacLeod. 2025, April 25. URL: <https://www.scotsman.com/arts-and-culture/tiktok-music-singer-songwriter-musician-fame-5100378> (дата звернення: 05.05.2025).

36. Jenkins H. Participatory Culture: Interviews. John Wiley and Sons Ltd, 2019. 240 p.

37. Lévy P. Collective Intelligence. The Perseus Books Group, 1999. 312 p.

38. «Libertas» Театральний гурток. *HBK*. URL: <https://nvk-creative.kiev.ua/hurtky/teatralnyi-hurtok> (дата звернення: 10.04.2025).

39. Surowiecki J. The Wisdom of Crowds. Abacus, 2005. 294 p.

40. Toffler A. The Third Wave. Bantam Books, 1981. 537 p.

41. Weitzman C. Comparing Vimeo vs YouTube: Which video hosting platform is right for you? *Speechify*. 2023, May 15. URL: <https://speechify.com/blog/vimeo-vs-youtube/> (дата звернення: 05.02.2025).

References

1. Afanasiev, D. M. (2013). New Identity of Internet Communities. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, 29, 15–18 [in Ukrainian].

2. Bolshakova, A. (22 November 2024). *Trailer of the 'Battle of the Memes' Documentary about Ukrainian Humour during the War has been Released*. *Ukrainska pravda. Zhyttia*. Retrieved from <https://life.pravda.com.ua/culture/viyshov-treyler-filmu-pro-ukrajinski-memi-bitva-memiv-305010/> [in Ukrainian].

3. *Online Community for Novice Writers Appears in Ukraine* (25 June 2019). Chytomo. Retrieved from <https://chytomo.com/v-ukraini-z-iavyaslasi-literaturna-onlajnsplnota-dlia-pysmennikiv-pochatkiivtsiv/> [in Ukrainian].

4. Voznesenska, O. (2022). Memes as a Means of Art Therapy in Overcoming the Collective Trauma of War. *Art Therapy Space*, 2(32), 5–29 [in Ukrainian].

5. *Volunteer Platform – Online Resource that Connects Volunteers and Initiatives to Strengthen and Develop Them* (18 March 2024). Kyiv Regional Military Administration. Retrieved from <https://koda.gov.ua/volonterska-platforma-onlajn-resurs-yakyj-poyednuye-volontiriv-ta-inicziatyvy-dlya-yihnego-pidsylennya-ta-rozvytku/> [in Ukrainian].

6. *Volunteer Initiatives to Weave Camouflage Nets for Defenders*. (n.d.). Official portal of Kyiv. Retrieved from https://kyivcity.gov.ua/bezpeka_ta_pravoporiadok/volonterski_inicziatyvy_z_pletinnymi_maskovalnykh_sitok_dlya_zakhisnykiv/ [in Ukrainian].

7. Haidarzhyi, V. (24 February 2025). *The Most Famous Memes Created During the Full-Blown Invasion: How Ukrainians Mock the Chaos Around Them*. Retrieved from <https://mahala.com.ua/viyna/nayvidomishi-memy-stvoreni-pid-chas-povnomasshtabnoho-vtorhnennia-iak-ukraintsi-kepkuut-z-khaosunavkolo-nykh/> [in Ukrainian].

8. Hora, D. (3 June 2025). *TikTok Launches TikTok for Artists Platform for Musicians*. Double.news. Retrieved from <https://double.news/2025/06/03/tiktok-zapuskaye-platformu-tiktok-for-artists-dlya-muzykantiv/> [in Ukrainian].

9. Denysiuk, Zh. Z. (2021). Memeticity of Communication Practices in the Development of Digital Information Space. *Bulletin of the National Academy of Culture and Arts Management*, 1, 13–19 [in Ukrainian].

10. Dziubina, O. (2016). Classification, Structure and Functioning of Internet Memes on Twitter and Facebook. *Young Scientist*, 2, 375–379 [in Ukrainian].

11. Kataiev, S. (2019). Internet Communities as Collectives of a New Type. *Humanitarian Bulletin of Zaporizhzhia State Engineering Academy. Education as a Factor in the Formation of Creative Competences in the Digital Society*, 53–55 [in Ukrainian].

12. Kokarcha, Yu. A. (2014). Internet Communities in the System of Socio-Political Relations. *Scientific Journal of the Drahomanov National Pedagogical University. Series 22. Special issue*, 451–456 [in Ukrainian].

13. Kosova, O. (9 February 2022). *Ivan Marchuk Opens Virtual Exhibitions of His Own Paintings*. Vechirniy Kyiv. Retrieved from <https://vechirniy.kyiv.ua/news/61188/> [in Ukrainian].

14. Kotubei-Herutska, O. (12 May 2022). *'People look, but the artist sees'. What Is the Unique*

Style of the Ukrainian Genius Ivan Marchuk? Suspilne. Kultura. Retrieved from <https://suspilne.media/culture/238213-ludi-divlatsa-a-hudoznik-bacit-akij-vin-unikaln-ij-stil-ukrainskogo-genia-ivana-marcuka/> [in Ukrainian].

15. Kotubei-Herutska, O., & Mori, Ye. (4 January 2023). *Good Evening, Everyone, This Day Has Come: We Have Prepared a Selection of the Top Memes of 2022*. Suspilne. Kultura. Retrieved from <https://suspilne.media/culture/348110-dobrogo-vecora-everybody-cej-den-nastav-mi-pidgotuvali-pidbirku-golovnih-memiv-2022-roku/> [in Ukrainian].

16. Litvinova, S. H. (2012). Virtual Communities in the Research of Foreign Scientists. *Information Technologies and Learning Tools: electronic scientific publication*, 5(31). Retrieved from <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/7321/1/Statija-05-2012.pdf> [in Ukrainian].

17. Melezhyk, T. (25 October 2022). Ukrainian Volunteers and Foundations that Help the Country the Most during the War. TSN. Retrieved from <https://tsn.ua/ukrayina/top-volonteriv-ta-fondiv-yaki-zaluchili-naybilshe-groshey-dlya-shvidshoyi-peremogi-ukrayini-2181787.html> [in Ukrainian].

18. Mudra, I. (2023). Memes as an Important Component of Media Content during the War: Purpose, Functions and Topics. *Bulletin of Lviv Polytechnic National University: Journalism*, 2(6), 81–88 [in Ukrainian].

19. *Innovations of the Present: Ukrainian Virtual Choir*. Nizhyn Gogol State University. Retrieved from <http://www.ndu.edu.ua/index.php/ua/novini-fakultetu-cultura/item/3466-novatsii-sohodenia-ukrainskyi-virtualnyi-khor> [in Ukrainian].

20. Olenina, O., & Pihuchina, Yu. (2018). Internet Memes of Ukrainian Origin in the Cultural Practice of Modern Society. *Bulletin of the National Academy of Culture and Arts Management*, 3, 77–81 [in Ukrainian].

21. Peleshchyshyn, A. M., Kravets, R. B., & Sierov, Yu. O. (2011). Analysis of Existing Types of Virtual Communities on the Internet and Building a Model of a Virtual Community Based on a Web Forum. *Bulletin of Lviv Polytechnic National University*, 699, 212–221 [in Ukrainian].

22. Poda, T. (2017). Internet Memes as a Phenomenon of the Information Society. *Bulletin of the National Aviation University. Philosophy. Culturology*, 1(25), 117–120 [in Ukrainian].

23. *Search for Musicians*. (2025). Facebook page. Retrieved from <https://www.facebook.com/groups/1844892099138389/?locale> [in Ukrainian].

24. *Promin Recommends: Bandi&Bagi with the Track 'Knushka'* (25 October 2024). Radio Promin. Retrieved from <https://ukr.radio/news.html?newsID=105636> [in Ukrainian].

25. *Rating of Food Bloggers in Ukraine: Who Inspires Culinary Masterpieces* (29 January 2025). Dzerkalo tyzhnia. Retrieved from <https://zn.ua/ukr/novosti-kompaniy/rejtingh-fudbloheriv-ukrajini-khtonadikhaje-na-kulinarni-shedevri.html> [in Ukrainian].

26. *Rivne Youth Presented a Film Filmed on a Phone* (3 February 2020). Rivne 1. Retrieved from

<https://rivne1.tv/news/rivnenska-molod-prezentuvala-film-znyaty-na-telefon> [in Ukrainian].

27. Sosiedko, K. (2019). Internet Meme as an Intellectual Product of Collective Creativity of Internet Users. *Integrated Communications*, 8, 117–122 [in Ukrainian].

28. *SpilDiya: Ukraine Creates an Official Platform for Humanitarian Aid* (14 March 2022). Ukrainska pravda. Zhyttia. Retrieved from <https://life.pravda.com.ua/society/2022/03/14/247810/> [in Ukrainian].

29. Trach, Yu. V. (2017). Socio-Cultural interaction in the Internet space. *Issues of Cultural Studies*, 33, 206–213 [in Ukrainian].

30. Fedushko, S. S., Lukashenko, T. V., & Khrabust, S. A. (2018). Prerequisites, Evolution and Trends in the Development of Internet Communities at the Present Stage. *Financial Space*, 4, 8–15 [in Ukrainian].

31. Chernikova, O. I. (2015). Verbal, Nonverbal and Complex Memes: Classification by the Way of Presentation and Perception of Information in the Internet Environment (based on the Material of English-language Memes). *KNLU Bulletin. Series Philology*, 18(1), 151–156 [in Ukrainian].

32. Cherniavska, L. V., & Kutova, O. S. (2021). Internet Meme as a Component of Media Reality. *State and Regions. Series: Social Communications*, 4, 69–82 [in Ukrainian].

33. Cromartie, L. (6 April 6 2022). *Best Online DAWs for 2025*. eMASTERED. Retrieved from <https://emastered.com/uk/blog/best-online-daw> [in English].

34. *How Vimeo improved Video SEO for their customers* (25 January 2023). Developers. Retrieved from <https://developers.google.com/search/case-studies/vimeo-case-study> [in English].

35. Jack, L. (25 April 2025). *Here are 16 Artists who Rose to Fame on TikTok, Including Scotland's Own Nathan Evans & Katie Gregson-MacLeod*. Retrieved from <https://www.scotsman.com/arts-and-culture/tiktok-music-singer-songwriter-musician-fame-5100378> [in English].

36. Jenkins, H. (2019). *Participatory Culture: Interviews*. John Wiley and Sons Ltd [in English].

37. Lévy, P. (1999). *Collective Intelligence*. The Perseus Books Group [in English].

38. *'Libertas'. Teatralnyi hurtok* (b.d.). NVK. Retrieved from <https://nvk-creative.kiev.ua/hurtky/teatralnyi-hurtok> [in Ukrainian].

39. Surowiecki, J. (2005). *The Wisdom of Crowds*. Abacus [in English].

40. Toffler, A. (1981). *The Third Wave*. Bantam Books [in English].

41. Weitzman, C. (15 May 2023). *Comparing Vimeo vs YouTube: Which video hosting platform is right for you?* Speechify. Retrieved from <https://speechify.com/blog/vimeo-vs-youtube/> [in English].

Стаття надійшла до редакції 09.05.2025
Отримано після доопрацювання 04.06.2025
Прийнято до друку 11.06.2025